

VĚTRNÍK

Vydává Měst NV ve Vysokém n. Jizerou s aktivem kulturních pracovníků

Větrník -- ročník XIV. -- č.1/1981

Vysoké nad Jizerou 12.března 1981

M e z i n á r o d n í d e n ž e n

Stalo se již velmi pěknou tradicí, že 8.březen se stal svátkem všech žen a matek celého světa. Ženy jsou pevnou oporou uskutečňování politiky KSČ jako pracovnice, angažované občanky a matky vychovávající nové socialistické pokolení. Děti a rodina, to jsou neoddělitelné pojmy. Žena jako dárkyně života je v naší společnosti ctěna a vážena, aby mohla na svět přivádět zdravé děti, aby je vychovávala v dobré občany naší socialistické vlasti. Maminky dnešních dětí mohou stavět výchovu nové generace na daleko pevnějších základech než tomu bylo před převzetím moci dělnickou třídou. Přesto, že na děti a jejich výchovu působí dnes řada činitelů, základní a prvořadá úloha patří i dnes hlavně rodině.

V letošním roce nás čekají velké události a výročí. Nejprve to bude 16.sjezd KSČ, který vytýčí hlavní směry k naší další cestě při budování socialismu. Víme, že to nebude lehké v tak složité světové hospodářské situaci. Věříme však našim rozvázným představitelům, že udělají všechno, aby životní úroveň stále vzrůstala. Další velkou událostí budou oslavy 60.výročí založení naší KSČ, kdy vzpomeneme, jakou těžkou a složitou cestou procházela, kolik to stálo námahy, aby naše republika stála na prahu výstavby komunismu. Byla to velmi těžká cesta, která stála mnoho úsilí, ba i krve. Dále nesmíme zapomenout, že budou volby do zastupitelských orgánů. Budeme opět volit kandidáty NF, do kterých vložíme důvěru v to, že již připravovaný nový volební program za pět let budou hodnotit tak radostně, jako jsme hodnotili na konci loňského roku. Bylo vidět kus dobré a poctivé práce. Největší radost měly maminky z postavení nové mateřské školy. Vaše děti již prožívají krásné chvíle v nových prostorách školky, v době, kdy vy pracujete a vytváříte nové hodnoty. Větší děti měly radost z nového lyžařského vleku v Šachtách, kde prožívají na sněhu své volné chvíle. Mohl bych takto brát akci za akci, i když nejsou tak velké, ale pro vylepšení našeho města a život v něm jsou nutné. V letošním roce se nám snad podaří dokončit tři důležité stavby. Nejvíce se určitě těšíte na otevření nového obchodního střediska, kde najdete téměř všechno, co je zapotřebí k dennímu životu, pod jednou střechou. Žáci základní školy a pionýři se zase těší na dobudování nových školních dílen, družiny mládeže a klubovny pionýrů. Nesmíme zapomenout na naše zdravotníky, kteří se také těší do přestavěného zdravotního střediska, které se snad v letošním roce podaří dobudovat. Nový volební program NF nám dává možnost vybudovat si novou požární zbrojnicí, s jejíž výstavbou započneme již v letošním roce, a ke konci pětiletého plánu chceme vybudovat nový dům služeb. Opět bych mohl jmenovat řadu

dalších větších i menších akcí, jako je nová kanalizace v délce přes jeden kilometr, ale to se všechno ukáže za pět let, jak vy ženy budete ochotné posílat své muže na brigády.
 Ke všemu, co jsem zde uvedl, potřebujeme klidný mírový život. Dobře víme, že zárukou klidu a míru našich domovů a radostného mládí našich dětí je pevné přátelství s lidem Sovětského svazu a ostatních socialistických zemí. Udělejme všechno pro to, aby naše vlast Československá socialistická republika byla ještě krásnější, aby se nám všem dobře žilo.
 Závěrem mi dovozte, abych jménem MěstNV i jménem svým poděkoval všem našim ženám za jejich účinnou pomoc při vytváření lepších podmínek života v našem městě a popřál jim hodně pevného zdraví a mnoho pěkných a radostných chvil ve svých rodinách.

s. J. Pičman, předseda MěstNV

O s l a v a M Ď Ž

5. března jsme oslavili na velkém sále krakonoše Mezinárodní den žen. Po úvodní básni, věnované ženám, promluvil předseda MěstNV s. J. Pičman (úvodník). V bohatém kulturním programu, ve kterém nechyběly písničky, v tanece ani tanec, vystoupily děti mateřské školy, recitačního oddílu ZDŠ a učni SOU.

S e t k á n í ž e n n a M ě s t N V

U příležitosti Mezinárodního dne žen probíhá každoročně na MěstNV setkání žen s představiteli města. 6. března byly pozvány funkcionářky NV (poslankyně, předsedkyně komisi) a vedoucí zařízení NV do obřadní síně, kde k nim promluvil předseda MěstNV s. J. Pičman a předal jim květy a blahopřání. V malé zasedací síni potom pokračovala přátelská beseda s pitkem a občerstvením.

////////////////////

O s l a v a V í t ě z n ě h o ú n o r a

19. února proběhla v krakonoši veřejná oslava 33. výročí Vítězného února. Projev přednesl řed. SOU s. ing. J. Grafek. Kulturní vložku předvedl recitační oddíl ZDŠ a učni SOU ve Vysokém.

//////////

Z p r á v y M ě s t N V

1. plenární zasedání MěstNV se konalo 2. února 1981. Byl schválen návrh rozpočtu na rok 1981 a rovněž závazek na tento rok.
 Usnesení bylo přijato jednomyslně.

2. plenární zasedání se koná v krakonoši dne 13. 4. 1981 v 17.30 hodin s následujícím programem:

- 1) Úloha voleb v rozvoji ČSSR
- 2) Přípomínky k návrhu VP NF
- 3) Hospodaření MěstNV za 1. čtvrtletí 1981

"Březen - měsíc požární ochrany"

Současný růst a rozvoj jednotlivých odvětví národního hospodářství, zavádění novodobých materiálů, technologií výroby, zvyšování použití hořlavých kapalin ve výrobě i k vytápění, vytváří současně podmínky pro častější vznik požárů. Statistický rozbor požárnosti za uplynulých 5 let ukazuje, že neopatrností a nedbalostí osob a nedodržování základních požadavků požární ochrany jsou hlavní příčiny vzniklých požárů, kterými jsou každoročně způsobovány značné škody na socialistickém i soukromém majetku. Vzhledem k těmto skutečnostem, s cílem zkvalitnit úkoly na úseku požární ochrany, k účinné propagaci požární ochrany mezi občany, pracujícími na závodech a mezi mládeží, včetně prohloubení součinnosti s orgány Svazu požární ochrany a ostatními organizacemi Národní fronty, vyhláší Hlavní správa požární ochrany spolu s Ústředním výborem Svazu požární ochrany opět akci "Březen - měsíc požární ochrany".

Účelem této akce je překontrolovat a zajistit všechna protipožární opatření směřující k zamezení vzniku požáru, propagační činností připomenout každému občanu jeho povinnosti dané zákonem č. 18/58 Sb. o požární ochraně. Ve vlastním zájmu je třeba věnovat více pozornosti svému okolí a hlavně dětem, které mají každý rok na svědomí velké množství požárů, jež mnohdy zaplatí i svými životy.

Bude proto nutné, abyste si v každém případě počínali tak, jak stanoví požární řád na pracovišti i v obci. Dále dbejte poučení a rad požárníků, kteří jsou ochotni vám některé problémy vysvětlit.

Najen v březnu, ale i po celé další období vycházejte z těchto zásad a zkušeností, aby se ochrana socialistické ekonomiky a dalších vybudovaných hodnot naší společnosti stala pro nás všechny každodenní nutností.

ZO SPO Vysoké nad Jizerou

Vážení občané,

MěstNV ve Vysokém nad Jizerou společně se Svazem požární ochrany a dalšími organizacemi NF začne v letošním roce s výstavbou nové požární zbrojnice vedenou v akci "Z". Se stavbou bude započato v letošním roce a ukončena bude koncem roku 1982. Tato stavba je pro město a jeho široké okolí velmi důležitá, protože je zde počítáno s výjezdní jednotkou, která bude ochraňovat majetek všech občanů Vysokého a jeho okolí. Jelikož se jedná o rozsáhlou stavbu, obracíme se na Vás občany o pomoc ve výstavbě.

Během měsíce března budou provedeny protipožární preventivní prohlídky budov a při této příležitosti členové prohlídkových skupin budou projednávat se všemi občany závazky na tuto náročnou stavbu. Věříme, že nebude žádného občana ve Vysokém nad Jizerou, který by při stavbě nepomohl.

Dále žádáme muže důchodce, kteří by mohli na této stavbě pracovat, přes týden, ať se přihlásí na MěstNV Vysoké nad Jiz., kde budou projednány podmínky a případně sepsány dohody. Hlásit se mohou i občané z okolních obcí.

MěstNV se Svazem požární ochrany věří, že všichni občané pochopí naléhavost tohoto úkolu a že za pomoci nás všech bude stavba zdárně dokončena.

MěstNV a SPO předem děkují za spolupráci.

Blahopřejeme a děkujeme!

V roce 1980 vyhlásil ONV v Semilech - odbor kultury - soutěž pro kina národních výborů. Soutěž se konala na počest 35. výročí osvobození Československa Rudou armádou.

16 kin našeho okresu bylo podle kritérií rozděleno do třech soutěžních kategorií, ve kterých se hodnotila v první řadě návštěvnost na sovětskou filmovou tvorbu a návštěvnost na preferované filmy.

Vysoké kino se umístilo ve třetí kategorii na I. místě, čímž dokázalo poctivou a cílevědomou práci na kulturně výchovném a politickém úseku. Na 1. plenárním zasedání MěstNV ve Vysokém nad Jiz. v roce 1981 bylo vedoucí

kina s. Marii Hejralové předáno "Čestné uznání" ONV v Semilech a věčný dar.
Školská a kulturní komise MěstNV blahopřeje v š e m zaměstnancům kina
k obdržení "Čestného uznání" a děkuje jim za odvedenou kvalitní práci.

Za ŠkK J.Nosková

/////

Rudá stuha ÚV ČSPB Pionýrské skupině Jana Horáčka při ZDŠ ve Vysokém

Na letošním setkání pionýrů s představiteli našeho okresu, které se ko-
nalo 17.1. 1981 v kulturním domě v Semilech, převzali zástupci naší PS z
rukou předsedy Ústředního výboru Českého svazu neprotifašistických bojovníků
s. Strnada Rudou stuhu ÚV ČSPB jako ocenění za vítězství v soutěži vyhlá-
šené ČSPB a OV SSM na počest 35.výročí osvobození Československa Sovětskou
armádou.

Celá soutěž se skládala ze 2 etap, ve kterých pionýři pátrali po událostech,
které se odehrávaly v době okupace a při osvobozování našeho města a okolí.
Pionýři sestavili a sepsali na základě údajů z kronik, vyprávění svědků a
fotodokumentace kroniku 35.výročí osvobození. V ní shromáždili materiály
o odpor. Janu Horáčkovi, dále pak o obětech Vysokého nad Jiz. ve 2.svět.
válce a okupaci, o průběhu Zvláštního soudu, t.zv. Sondergerichtu ve Vy-
sokém a nakonec o povstání ve Vysokém a osvobození města Sovětskou armá-
dou.

Pionýři naší skupiny zvítězili v obou etapách soutěže a tím se stali abso-
lutními vítězi celé soutěže. Poděkování patří místní organizaci ČSPB, zvlá-
ště pak jejímu předsedovi s. Haasovi. Nezapomínáme ani na s. B. Josefka,
který předal našim pionýrům cenné dokumenty a fotomateriály.
V současné době plní pionýři naší skupiny podmínky soutěže P-60, vyhlášené
na počest 60.výročí založení KSČ, jejíž 1.etapu úspěšně splnili.

P.Jandourek, vedoucí PS

/////

L o u t k y v e V y s o k é m

Ve dnech 17. a 18. ledna 1981 probíhal ve vysocké divadelní budově kra-
konoš už III.ročník okresní přehlídky loutkářských souborů okresu Semily.
Přehlídku zahájila insp.kultury ONV s. Jana Nosková na malém sále, kde se
v prvním představení S.Rudloffa "Krkonošova nadílka" ukázal domácí soubor.
Odpoledne pak přijeli semilští loutkáři s hrou J.Čapka "O pejskovi a ko-
čičce", kterou ochotně zopakovali ještě jednou za odpadlé představení tur-
novského souboru, jež se bez předchozí ohlasy nedostavil.

Večer potom na malém sále proběhl seminář, na kterém se hovořilo obecně o
některých problémech amatérských inscenací jako např. dramaturgický výběr
a úprava textu, stylizace v práci s loutkou, práce s hudbou a zvukem, pro-
blémy loutkoherectví a pod. a protože porota ve složení prof. J.Zahálka,
prof. L.Richter, A.Gaspáříčová, samostatně historička umění, měla možnost shléd-
nout dvě inscenace, aplikovala některé problémy přímo na ně. O něco po-
zději se dostalo i na volnou zábavu.

Druhý den se představili Čmukaři z Modříšic s pohádkou "O Sněhurce a sedmi
trpaslících" a soubor Popelka z Lomnice nad Pop. s vlastní úpravou textu
L.J. Erbena "Tři zlaté vlasy děda Vševěda".

Po každém představení proběhl krátký rozhovor poroty se souborem o problé-
mech jejich inscenace a zároveň se hledala možnost jejich odstranění, tak
např. u domácího souboru se jednalo o "přilepené" třetí dějství, semilským
se nepodařilo dotáhnout inscenaci a skloubit dvojí textovou úpravu, modří-
šickému souboru se poukazovalo na roztržitost a nejednotnost scén, lom-

nickým loutkářům chyběla účelnost zmač druhu loutek a užití vypravěče. Porota nejen uváděla nedostatky, ale především chválila všechny ty, kteří se věnují amatérskému loutkářství. Význam této práce vyzdvihl v závěru také předseda poroty s. prof. J. Zahálka při předávání diplomů a upomínkových předmětů, kdy upozornil na poměrně vyrovnanou úroveň výkonů zúčastněných souborů.

Třetí setkání loutkářů ve Vysokém jako jediná možnost k výměně zkušeností a k porovnání výsledků se vydařilo. Důkazem je spokojenost všech účastníků a zvyšující se návštěvnost malých i velkých (asi 400 dětí a 150 dospělých). Přejme si tedy, aby se okresní loutkářská přehlídka stala další dobrou tradicí našeho města.

OO proobháreerk S Č D O

V sobotu 31. ledna 1981 probíhalo v Hermanově Městci krajské kolo soutěže "O pohárek SČDO". Za okresní výbor Svazu českých divadelních ochotníků našeho okresu se této soutěže zúčastnila Slávka Hubačiková, členka DS Krakonoš Vysoké nad Jiz., která dosáhla velkého úspěchu v přednesu hereckých monologů a obsadila druhé místo, jež jí zajišťuje postup do národního kola. Blahopřejeme k tomuto úspěchu.

S. Hejralová

//////

Z činnosti SK ve Vysokém nad Jizerou v r. 1980

V loňském roce měla knihovna dohromady s pobočkami Tříč a Sklenařice 535 čtenářů, z toho 252 dětí. Celkem bylo půjčeno 10.054 knihovních jednotek, z toho 912 časopisů, 1.173 gramodesek a 7.969 knih. Do napojené knihovny v Jesenném byly zapůjčeny 4 putovní soubory. Při 6 metodických návštěvách byl zpracováván fond knihovny ve Sklenařicích. V SK byla provedena prověrka knižního fondu a byly dobudovány jmenné a názvové katalogy.

V době NP VZDS bylo v říjnu jako každoročně v knihovně Informační středisko.

Celkem bylo uskutečněno 6 kulturních akcí pro dospělé a 12 pro děti s 527 účastníky. 18 výstavek a 36 nástěnek, propagač. skříněk a pod. bylo zaměřeno na kulturní a politická výročí. Pro školní družinu již tradičně pouštíme gramopohádky a do ZDS byly poskytovány knihy na výstavky k doplnění výuky. Pionýři si uspořádali na konec roku v čítárně vánoční besídku. Literární kroužek vystupoval s kulturními vložkami na výroční schůzi SČSP, na veřejné oslavě Února, na oslavě MDŽ závodu Seba 13, v Hájích nad Jiz. na oslavě 35. výročí osvobození, v Krakonoši na veřejné oslavě a na plenár. zasedání MěstNV.

I. Řehořová

//////

f J J i s k r a

31.1. se konal v Jesenném přebor ČSA mladších žáků ve skoku na lyžích na můstku P 32 pro rok 1981. Ředitelem závodu byl Josef Zita, hlavním rozhodčím Josef Lukáš. Přebory probíhaly za jasného počasí, teplota vzduchu a sněhu byla -2°C. Přeborníkem ČSA se stal Miroslav Šimon z TJ Ještěd Liberec se skoky 38 a 37 m a celkovým počtem bodů 212,4. Druhé místo obsadil Fr. Malina z TJ Rožnov pod A. (35,5 a 36 m, 210 bodů), třetí byl J. Peremský z Jiskry Harrachov (37 a 36,5 m, 205,8 bodů).

I.2. 1981 byl v lyžařském středisku v Šachtách ve Vysokém nad Jiz. uspořádán přebor ČSR ve skoku na lyžích na můstku P 40 pro rok 1981. Ředitelem závodu a hlavním rozhodčím byli opět J.Zita a J.Lukáš. Povětrnostní podmínky byly stejné jako při přeboru žáků mladších. Zvítězil Jiří Raška z TJ MZ Frenštát skoky 46 a 46 m, se ziskem bodů 218,2. Druhý byl Fr. Čenák rovněž z MZ Frenštát se skoky 44,5 a 44 m a 194,8 body, na třetím místě skončil P.Strnádek z Elitex Jablonec nad Nisou (41 a 42 m, 182,1 bodů).

Turistický odbor TJ Jiskra Vysoké nad Jiz. pořádal v sobotu 21.února IV.ročník lyžařského turistického pochodu "Ve stopě první středoevropské padesátky". Start byl v 8 hodin od tělocvičny TJ Jiskra ve Vysokém. I. trasa, 30 km a s převýšením 375 m, vedla přes Vysoké, Sklenařice, Paseky nad Jiz.-Rovně, Planýrku, Kořenov-Mýto, Lesní chata, nádraží, Horní Polubný, Kořenov-restaurace Beseda, Zvonice, Vyhlídka, rozhledna Hvězda, Sklenařice, Vysoké. 2.trasa "Zimní stopa zdraví" měřila 10 km a jako méně náročná byla vhodná pro rodiče s dětmi.

////// - ////

Jiří houslařská výročí

16.února uplynulo 35 let od smrti slavného houslaře Jindřicha Jevgenije Vitáčka, rodáka ze Sklenařic. Pocházel z houslařské rodiny - jeho otec František Vitáček a strýc František Špidlen byli žáky Věnceslava Metelky, zakladatele podkrkonošské houslařské školy v Pasekách nad Jiz. Také Jindřich Vitáček již od dětství toužil stát se houslařem. Zpočátku se však zdálo, že nepříznivý osud mu toho nedopřeje. Matka mu záhy zemřela a otec ze zoufalství nad smrtí milované ženy ho opustil a odešel do světa. Malého Jindřicha se ujala matčina rodina, příliš chudá na to, aby umožnila nadanému chlapci více než základní vzdělání. A tak Jindřich po skončení povinné školní docházky musel nastoupit v tkalcovně u kunů (dnešní Železnobrodské sklo). Tu se však přece na něho usmálo štěstí. Strýc František Špidlen, v té době již majitel zavedené houslařské dílny v Kijevě, pozval Jindřicha k sobě a nabídl se, že ho vyučí houslařině. Jindřich, tehdy 15ti letý, dlouho neváhal, rozloučil se s rodinou a odcestoval do Ruska, kde se natrvalo usídlil. Přijal ruské jméno Jevgenij a časem i ruské občanství. Zpočátku pracoval v strýcově dílně v Kijevě a po třech letech se s ním odstěhoval do Moskvy, kde strýc přijal místo houslaře carské konzervatoře. V r.1905 se Vitáček osamostatnil. Příliš se mu však nedařilo, a tak v r.1906, kdy strýc onemocněl a odjel se léčit do Čech, přijal nabízené místo vedoucího v strýcově závodě. Když se pak strýc rozhodl již v Čechách zůstat nastálo, odkoupil Vitáček jeho závod. Tou dobou se také oženil s houslistkou a majitelkou houslové školy J.F. Gnesinovou-Vivjenovou. S ní měl syna Fabiana, později úspěšného hudebního skladatele.

V r.1912 dosáhl významného úspěchu v soutěži houslí z dílen ruských houslařů, která byla uspořádána v Petrohradě. Ve velmi silné konkurenci získal jeho housle první cenu.

Za I.světové války a za revoluce uspořádal se svými spolupracovníky z konzervatoře a Velkého divadla v Moskvě akci na záchranu cenných hudebních nástrojů z majetku bývalé ruské šlechty. Tak vznikla státní sbírka nástrojů, uložená ve Velkém divadle, již se později Vitáček stal správcem. Ve své houslařské práci se nyní věnoval hlavně zkoumání starých italských nástrojů ze školy Amatiho, Stradivariho a Guarneriho ve snaze objevit tajemství krásy jejich zvuku. To se mu skutečně podařilo. Zjistil, že spočívá v ladění desek, v harmonizaci houslového tělesa. Podle této metody stavěl pak své housle, které skvěle obstály v řadě soutěží vedle starých italských nástrojů. Tím si vysloužil pojmenování "ruský Stradivari". R.1924 byl J.Vitáček jmenován zasloužilým umělcem SSSR, v r.1940 mu byla udělena vysoká státní cena a příležitosti jeho šedesátin. Přednášel nauku o hudebních nástrojích na konzervatoři, byl profesorem houslařské školy a

jeden čas i ředitelem Velkého divadla v Moskvě. Za svůj život postavil na 400 mistrovských houslí, viol a violoncell. Z jeho života je známa také jedna velice romantická epizoda - jednou při koncertě v Petrohradě se setkal s mladou holandskou houslistkou. Zjistil, že své vystoupení zahrála na housle, které byly dílem jeho otce Františka Vitáčka, o němž po řadu let neměl žádných zpráv. Slovo dalo slovo a domluvili se, že jsou vlastně bratr se sestrou. Fr. Vitáček se totiž časem usadil v Holandsku, kde se proslavil výrobou svých houslí a kde se zamiloval do dcery svého mistra. Bohužel však v době tohoto náhodného setkání bratra a sestry byl Fr. Vitáček již přes rok mrtev.

J. Vitáček zůstal po celý život věrný své vlasti. Přeměř pravidelně každý druhý rok jezdil do Prahy ke svému bratranci Otakaru Špidlenovi, který tu měl dílnu po otci. V Čechách Vitáček vybíral vyschlé dřevo vhodné pro stavbu svých houslí a Špidlenově dílně poskytoval cenné rady při stavbě a ladění desek a nástrojů. Jeho plánovaná první návštěva do Čech po skončení druhé světové války, kterou chtěl podniknout se svou druhou ženou a dcerou Marií, se však již neuskutečnila. Počátkem r. 1946 zemřel na rakovinu plic. Pochován je v Moskvě vedle svých českých přátel skladatele Váši Suka a houslového virtuosa J. Hřimalého.

I druhé houslařské výročí úzce souvisí s osobou J. Vitáčka - před 65 lety, rovněž 16. února, zemřel jeho strýc František Špidlen. František Špidlen, bratr Vitáčkovy matky, se vyučil u Venceslava Metelky i u Vitáčkova otce Františka. V mládí odjel do Ruska, jako v těch dobách tolik jiných českých hudebníků a výrobců hudebních nástrojů. Začínal v kyjevském závodě vysokého obchodníka Jindřiška, podmínky zaměstnání tam se mu však časem znelíbily, a tak se r. 1895 osamostatnil. Protože byl dovedným houslařem, získal si záhy velký vzhlas. A v té době k sobě povolal svého synovce Jindřicha Vitáčka. Z Kijeva byl Špidlen povolán do Moskvy, aby se stal houslařem carské konzervatoře. R. 1906 však onemocněl chronickým katarom průdušek. Aby se vyléčil, musel na čas zanechat své práce. Odjel tedy se svou ženou na léčení do Čech a usadil se na Litoměřicku. Vedoucí místo ve svém moskevském závodě přenechal J. Vitáčkovi. Za tři léta se sice uzdravil, ale rozhodl se již do Ruska nevrátet. Prodal svůj závod Vitáčkovi a přesídlil do Prahy. Tam měl tehdy výhodné podmínky pro svou práci, protože r. 1909 zemřel v Praze houslař Karel B. Dvořák a jiného dobrého houslaře tam nebylo. A tak si Fr. Špidlen otevřel dílnu v Praze a houslařství vyučil i svého syna Otakara. Ten pak vedl dílnu dále po smrti svého otce a naučil se, zejména díky spolupráci se svým bratrancem J. Vitáčkem, také vyrábět housle podle staré italské metody.

Četí slavný houslař, jehož dnes vzpomínáme, Josef A. Čermák, byl současníkem Vitáčkovým a zemřel rovněž v únoru 1946. Pocházel z Pasek nad Jiz. z čp. 10 "na obci". Byl synovcem a prvním žákem Benjamina Patočky, k němuž vstoupil do učení r. 1888. S ním odešel pak do Jičína, kde po čtyřleté spolupráci s ním se osamostatnil a přesídlil do kutné Hoře. Jednu dobu byl u něho zaměstnán jako tovaryš jeho spolužák a pozdější slavný houslař v Berlíně Antonín Pilař. J. A. Čermák začínal v kutné Hoře ve velice skromných poměrech, časem se mu však vedlo lépe. Počátkem 20. stol. si zařídil dílnu a krám v Tylově ulici v domě, který získal sňatkem. Dostával řadu zakázek hlavně od posluchačů učitelského ústavu v kutné Hoře, kteří měli novinnou výuku hry na housle. Opravoval staré nástroje a dovedně stavěl nové. Vyučil deset žáků, mezi nimi Karla Pilaře ze Staré Paky, který r. 1979 získal titul zasloužilého umělce, a svou dceru Martu. Ta po smrti svého otce převzala po něm dílnu, příliš se jí však nedařilo, a tak Čermákova dílna zanikla.

J. Sojlková

//////

V o s t a p j c o j F l o r i á n o j

Telemark

"Copak vy, cápkové, můžete vědět," poudal strejce Florián, "jak to u nás začlo s ježděním na skijích. To bylo tenkrát kus novoty. Byl sem zjedavej taky, a tak sem se jennu neděli vypravil do Vysokýho na skijácký závody. To bylo eště dáno před první sjetovou wojnou. Dyž sem tam přišámal, začal zrouna závod na sto metru. Na malý rovince stálo v jený řádě asi dvacet chlapu, každej před sebou štreku vyvejtovanou smerkovejna větvičkama. Vylítli na novel, jako dyž do brabcu třelí. Vyhrál to tenkrát vysockej pekař Josífek, velkéj milounik dantesu a medajlí. Šak je užte zhlínnouť ve vysockým muzeu, maj jich tam celou kúpu.

Velle se jela krasojízda. S veršku dolu měli napíchaný hole a vokolo nich museli závočníci projet, a toceví, žánnou nezrátiť ani nemínouť. Já sem se dycky, dyž něco jelo zčerstva, hlauně staral vo to, jak se to dá zastaviť. A taky u těch skijích sem byl zjedavej, jesli se na nich jeden muž třá v půli kopce zarazit. A tam sem viďal, že jo. Závočníci jezdili s veršku dolu, a asi v půli veršku pokerčili v koleně jennu nohu a ší-kouným vobloučkem, jen to škertlo, zarejdovali na jennu nebo druhou stranu a vstali v plný jízdě stáť na fleku. Říkali tomu telemark.

Tak na tolle sem byl ukrutně zajimavej a taky sem si řek, že dyž se tý divoký klacky daj takle zkrotiť, že to taky zrubnu.

Druhej den se skijema vypučenějma vod Dyntru, von mladej jezdil, sem se z Dolánek vyškřábal na třický vercha."

Strejce Florián se ušklíb a poudá:

"Tejd si na to, poseroutkové, vymysleli nákej vlek, a jezděj jen dolu s kopce, aby se moc nezadejchali.

A tak sem trajnoval jeden telemark za druhým. Jenže i dyž se mně povello párkrát pokerčiti nožiště v koleně a skije mně švenkovaly do strany, persama sem se dycky točil na vopáchnou stranu a tím nádem sem sebou flák na zem. Byl sem už pěkně zvalenej, dyž sem zaslechl z Vysokýho zvonit polehno.

Ty vosle starej," poudám si, "dyť už máš bejť dáno v chlíuvě u kermeni. To zas bude stará vyvádět. Vylez sem teda na vercha a votočil se k Dolánkám. Víter zatím sfoukal sníh z ledovýho noveršku, že se blyštil jako zercallo. No, panejjo, poudám si, to sem ctižádostivej, jak se dostanu dolu, a napallo mě, jesli by nebylo chřejší vziť to vokolo po selnici. A co si tak zapaluju fajfku, podejeli mně na tý klouzačce nohy a už sem leťal po stráni dolu.

Skije vodo mnou syčaly a rachotily na tom ledu a najennou koukám, a hrom do toho, přede mnou smerčí. Nači sem zauřel voči a vliť do něj jako masnej papír do průjezdu, jen to zahučalo. Pamrovice vstala na perním veršku, levej šos vod kabatiště a kus rukávu něhde veprostřed a fejfku, hricovanou vod toho fofru, oně uterhla vod huby poslenni věteu, dyž sem ze smerčí vylít na frajplac.

Ta prodírka smerčím mě zpervopočátku dertek přiberzdila, ale ve chvílce už sem zas byl v plným trapu, že sem chvílema i leťal pár metru jen tak luftem. Prolít sem druhym smerčím, to ale bylo nízký, a pak sem se pročíš dvojím řidším březím, jen to hvizllo. To ale ušlo; vonesla to jen huba pár šlehancema.

Dolánka byly už přede mnou, a tak si poudám, zaplaťpámbu, z nejhoršího soš venku. Ale v tu ránu se mně pačesy na hlauje zas postavily jako řebiky. Přede mnou ukrutná mez a pod mezej baračiště. Naštěstí byly dveře voduřený, stará Novačka vylejvala špinu ze škopku. Příšerně zaječela a flákla sebou nohama do vejšky, dyž sem kolem ni přelít s její zástěrou v hersti a vletěl fofrem do síně, porazil náselnici a zannima dvěřma prolít na paulač a z paulače, kampak inam, rounou na hnuj. fepru tam sem se definitivně zastavil. Bez telemarku.

Chvilku sem tam poseďal, než se mně v hlauje sebralo myšlení, pak sem se vopaterně zved, a pomalu šámal k domu. Dyntrovy skije bez špiček vstaly na hnoji, zrouna jako báбина zástěra, slizek vod násnice a dvěřka vod paulače."

Strejce Florián krátce zabafal z fejfky, vopaterně se po nás rozhlíd a poudá: "Koukám, že náč vertíte hlavama. Ale jak sem poudal už zpervopočátku - copak vy, cápkové, můžete vědět."

Prokop Hásek

Počasí ve Vysokém nad Jiz, v prosinci 1980

Nejvyšší teplota (maximum) plus 5,9 C, loni plus 8,4 C. Nejnižší teplota (minimum) minus 11,9 C, loni minus 8,5 C. Průměrná denní teplota minus 3,1 C, loni plus 0,7 C. Celkové množství srážek 77,2 mm, loni 127,8 mm. Počet dní se srážkami 27, z toho 19 dní se sněžením. Počet dní se souvislou sněhovou pokrývkou 23. Nejvyšší sněhová pokrývka byla dne 9.12. Počet dní s mlhou 16. Počet dní kdy teploměr nevystoupil nad nulu 17. Se silným větrem byly 2 dny. Celkem v prosinci napadalo 54 cm. sněhu. Jako celek byl letošní prosinec teplotně normální, srážkově podnormální. V první dekádě trvalo mrazivé počasí s velkou oblačností a častým sněžením. Průměrná denní teplota minus 8,6 C. Většinou vál slabý vítr severních směrů. Ve druhé dekádě a třetí převládalo teplé počasí s velkou oblačností, s mlhami a častými slabými srážkami, z poloviny dešťovými. Průměrná denní teplota ve druhé dekádě minus 0,2 C, ve třetí dekádě minus 0,7 C. Vál většinou slabý až čerstvý západní vítr.

Srážky a průměrné teploty v jednotlivých měsících roku 1979 a 1980

	Srážky v milimetrech		Průměrné teploty stupňů Celsia			
	1979	1980	1979		1980	
Leden	93,6	74,2	minus	6,6	minus	5,9
Únor	61,3	92,9	minus	2,9	minus	0,6
Březen	94,3	55,9		1,3	minus	0,3
Duben	59,0	68,7		4,3		2,9
květen	27,4	32,2		11,9		7,6
Červen	92,2	125,2		16,7		12,3
Červenec	102,6	213,7		12,2		12,5
Srpen	56,0	63,3		14,2		14,1
Září	78,1	86,3		11,3		11,0
Říjen	27,7	92,4		6,0		5,6
Listopad	106,2	75,8		1,1	minus	0,5
Prosinec	127,8	77,2		0,7	minus	3,1
	926,2	1 047,8	Roční Ø	5,8		4,6

Počasí ve Vysokém v l e d n u 1981

Nejvyšší teplota (maximum) plus 5,4 C, loni plus 3,9 C. Nejnižší teplota (minimum) minus 13,4 C, loni 16,2 C. Průměrná denní teplota minus 4,9 C, loni minus 5,9 C. Celkové množství srážek 126,8 mm, loni 74,4 mm. Počet dní se srážkami 21, z toho jeden den s deštěm. Nejvíce srážek za jeden den 2.ledna 27,9 mm ve formě sněhu a deště. Počet dní se sněhovou pokrývkou 31. Nejvyšší sněhová pokrývka 83 cm byla dne 21.ledna. Počet dní s mlhou 15. Počet ledových dní, kdy teploměr nevystoupil nad nulu 27. Se silným větrem až prudkým 11 až 16 m za sekundu bylo 6 dní. Jako celek byl letošní leden teplotně normální, srážkově nadnormální. V první dekádě převládalo mrazivé počasí se sněhovými vánicemi a častými mlhami. Průměrná denní teplota minus 5,7 C. Ve druhé dekádě zataženo-mlhy, každý den sněžení-časté vánice. Průměrná denní teplota minus 4,7 C. Ve třetí dekádě převládalo klidnější, často slunečné počasí, sněžení málo, na konci období značné oteplení. Průměrná denní teplota minus 4,4 C.

K. Petruška

S p o l e č e n s k á k r o n i k a

14.2. oslavili manželé Marie a Jaroslav Večerníkoví ze Staré Vsi
z l a t o u s v a t b u .

Narozeniny oslavili:

v lednu -	6.1.	Marie Metelková	80 let
	10.1.	Anna Kramářová	82 let
	10.1.	Antonín Štekř	75 let
	12.1.	Marie Štekrová	70 let
	17.1.	Františka Josífková	90 let
	17.1.	Anežka Nováková	85 let
	31.1.	Marie Duštírová z Helkovic	75 let
v únoru -	1.2.	Anna Nejedlová z Helkovic	84 let
	1.2.	František Vodseďálek ze St.Vsi	80 let
	4.2.	Josef Patočka	80 let
	6.2.	Stanislav Hejral	81 let
	7.2.	Oldřich Pacák	70 let
	16.2.	Anna Šulcová	86 let
v březnu-	2.3.	Marie Jandová ze St.Vsi	82 let
	6.3.	Emilie Vutvarová ze Sklenářic	80 let
	7.3.	Františka Šimůnková ze Tříče	81 let
	9.3.	Františka Strnádková z Helkovic	75 let
	12.3.	Josef Hladík	85 let
	16.3.	Marie Hajná	92 let
	18.3.	Marie Vinklářová	75 let
	20.3.	Božena Nesvadbová	80 let
	29.3.	Josef Rón	80 let
	31.3.	Lidmila Nežuková	70 let

Všem srdečně blahopřejeme a přejeme hodně zdraví a spokojenosti.

/////

Redakce se omlouvá všem čtenářům Větrníku za zpožděné vydání tohoto
čísla, které bylo způsobeno nemocí. Děkujeme za pochopení.

/////

Větrník vychází 1x za 2 měsíce. Příspěvky zasílejte do Vlastivědného
muzea ve Vysokém nad Jizerou.